

นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ญี่ปุ่นของเจมส์ คลาเวลล์:
การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวรรณคดีกับประวัติศาสตร์

นางสาว เสาวรส มิตรปิยานุรักษ์



ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-635-818-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ญี่ปุ่นของเจมส์ คลาวเวลล์: การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวรรณคดีกับประวัติศาสตร์

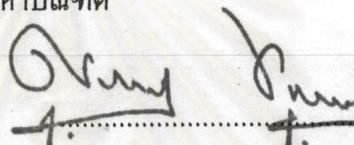
โดย นางสาวเสาวรส มิตรปิยานุรักษ์

ภาควิชา วรรณคดีเปรียบเทียบ

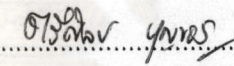
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.อนงค์นาฏ เถกิงวิทย์

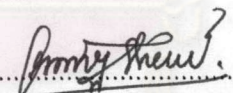
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรางค์ศรี ดันเสียงสม

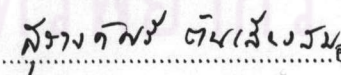
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

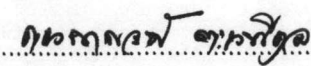

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ สุภาวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์


.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตรีศิลป์ บุญจอร์)


.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.อนงค์นาฏ เถกิงวิทย์)


.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรางค์ศรี ดันเสียงสม)


.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ม.ร.ว.ก่องกาญจน์ ตะเวทีกุล)

**JAMES CLAVELL 'S HISTORICAL NOVELS ABOUT JAPAN:
A STUDY OF RELATIONS BETWEEN LITERATURE AND HISTORY**

Miss Sawwarot Mittrapiyanurak

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Division of Comparative Literature

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-635-818-9

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว



เสาวรส มิตราภิญานูรักษ์ : นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ญี่ปุ่นของเจมส์ คลาเวลล์ : การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวรรณคดีกับประวัติศาสตร์ (JAMES CLAVELL'S HISTORICAL NOVELS ABOUT JAPAN : A STUDY OF RELATIONS BETWEEN LITERATURE AND HISTORY) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.อนงค์นาฏ เกกิงวิทย์, อ.ที่ปรึกษาร่วม : ผศ.ดร.สุรางค์ศรี ดันเสียงสม, 201 หน้า. ISBN 974-635-818-9

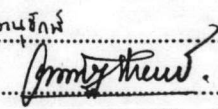
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดประสงค์ในการศึกษาและ เปรียบ เทียบประวัติศาสตร์ญี่ปุ่นสมัยโทกุงะวะะกับนวนิยายเรื่อง ไชกุน และ กะอิจิน ของเจมส์ คลาเวลล์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนวนิยายกับประวัติศาสตร์

ผลของการศึกษาและ เปรียบ เทียบนวนิยายทั้งสอง เรื่องกับประวัติศาสตร์ญี่ปุ่น พบว่าผู้ประพันธ์ได้ทำการเปลี่ยนแปลงข้อมูลประวัติศาสตร์ให้คลาดเคลื่อนหรือแตกต่างไปจากข้อเท็จจริง อีกทั้งยังมีการแต่ง เติม เหตุการณ์และตัวละครที่ไม่ปรากฏมีจริงในประวัติศาสตร์ให้มีบทบาทสำคัญในนวนิยาย นอกจากนี้ผู้ประพันธ์ยังได้สอดแทรกภาพสังคมและประเพณีวัฒนธรรมของชาวญี่ปุ่นในยุคสมัยนั้น แต่ทั้งนี้การนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมญี่ปุ่นในนวนิยายล้วน เป็นสิ่งที่ผู้ประพันธ์ได้ทำการศึกษามากพอสมควร

เหตุที่ผู้ประพันธ์ทำการ เปลี่ยนแปลงข้อมูลประวัติศาสตร์ก็ เพราะว่าได้ยึดหลักการ เขียนนวนิยายที่น่าสนใจและน่าตื่น ตื่นชวนให้ติดตาม เพื่อสร้างความบันเทิงและความสนุกสนานแก่ผู้อ่าน เป็นประการสำคัญ จึงทำให้ไม่คำนึงถึงความถูกต้องทางประวัติศาสตร์ เป็นอันดับแรก แต่มุ่งไปที่การเขียนนวนิยายซึ่งผู้ประพันธ์ได้กล่าวไว้ว่านวนิยายไม่ใช่ประวัติศาสตร์ จึงไม่จำเป็นต้องมีความถูกต้องตรงตามประวัติศาสตร์ ดังนั้นผู้ประพันธ์จึง เปลี่ยนแปลงข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ และแต่ง เติม เรื่องราวไปตามจินตนาการและความคิดของตน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา วรรณคดี เปรียบ เทียบ
สาขาวิชา วรรณคดี เปรียบ เทียบ
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิสิต เกษร มิ่งลาภิจานนิกณ์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา 
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม สุรางค์ศรี ดันเสียงสม



C710293 : MAJOR COMPARATIVE LITERATURE

KEY WORD: HISTORICAL NOVELS/JAPAN/ RELATIONS/ LITERATURE/ HISTORY

SAWWAROT MITTRAPIYANURAK : JAMES CLAVELL'S HISTORICAL NOVELS ABOUT JAPAN : A STUDY OF RELATIONS BETWEEN LITERATURE AND HISTORY, THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. ANONGNAT THAKOENGYIDH, Ph.d., ASST. PROF. SURANGSRI TONSIENGSON, Ph.d., 201 pp. ISBN 974-635-818-9

This thesis aims to study the relationship between novel and history by comparing Japanese history during the Tokugawa period, with James Clavell's historical novels, Shogun and Gai-jin.

The result of the study shows that the novelist makes the historical happenings in his fictions different from the fact. As well, he invents the events and characters, and adds the stories of Japanese society and culture. However, he studied Japanese history and culture before writing these two novels.

The reason why he changed the historical details is that he only intended to write interesting and exciting stories to entertain his readers. He ignored the historical accuracy. He said his fictions were not the history so it did not necessarily always relate to what truly happened. As a result, he was able to alter history and made up the stories according to his imagination and ideas.

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... วรรณคดี เปรียบ เทียบ.....

สาขาวิชา..... วรรณคดี เปรียบ เทียบ.....

ปีการศึกษา..... 2539.....

ลายมือชื่อนิสิต..... เสาวรส นันทปิตานนท์.....


ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *Ammy Theew*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... *ศิริพร น. น. น. น.*.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตรีศิลป์ บุญขจร ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ม.ร.ว.ก่องกาญจน์ ตะเวทีกุล กรรมการ รองศาสตราจารย์ ดร.อนงค์นาฏ เถลิงวิทย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรางค์ศรี ดันเสียงสม อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ ในการวิจัยด้วยดีมาตลอด และเนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับมาจากทุนอุดหนุน วิทยานิพนธ์ของบัณฑิตวิทยาลัยและรองศาสตราจารย์ ดร.อนงค์นาฏ เถลิงวิทย์ จึงขอขอบพระคุณ บัณฑิตวิทยาลัยและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มา ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ บิดา-มารดา ซึ่งสนับสนุนในด้านการเงินและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา รวมไปถึงเพื่อนร่วมสถาบันทั้งสมัยระดับมัธยมและอุดมศึกษา



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ร
บทนำ.....	1
- ความเป็นมาของปัญหา.....	1
- วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	4
- แนวเหตุผล สมมติฐาน.....	5
- ขอบเขตการวิจัย.....	5
- วิธีการวิจัย.....	5
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
- ข้อตกลงเบื้องต้น.....	6
บทที่	
1. ศึกษาและเปรียบเทียบประวัติศาสตร์ญี่ปุ่นสมัยโทกุงะวะใน โชนุนและกะอิจิน.....	9
1.1 ประวัติศาสตร์การเมืองญี่ปุ่นสมัยโทกุงะวะ.....	9
1.2 ประวัติศาสตร์สมัยโทกุงะวะที่ปรากฏในนวนิยาย.....	11
โชนุน.....	11
1.2.1 โครงเรื่อง.....	11
1.2.2 ตัวละคร.....	24
1.2.3 ฉาก.....	40
กะอิจิน.....	45
1.2.4 โครงเรื่อง.....	45
1.2.5 ตัวละคร.....	54
1.2.6 ฉาก.....	71

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2. ภาพสังคมและภาพการดำรงชีวิตแบบญี่ปุ่นใน <i>ไซกุน</i> และ <i>กะอิจิน</i>	79
<i>ไซกุน</i>	80
2.1 สังคมศักดินาใน <i>ไซกุน</i>	80
2.1.1 ซามูไร.....	80
2.1.2 ชีวิตความเป็นอยู่ของสามัญชน.....	87
2.2 สถานภาพสตรีในสังคมญี่ปุ่น.....	89
2.3 กำเนิดเกอิชา.....	96
2.4 ศาสนาและปรัชญาญี่ปุ่น.....	98
2.4.1 ปรัชญาในการดำรงชีวิตแบบญี่ปุ่น.....	103
2.4.2 ประเพณีและพิธีกรรมใน <i>ไซกุน</i>	108
<i>กะอิจิน</i>	111
2.5 สังคมศักดินาใน <i>กะอิจิน</i>	111
2.5.1 ซามูไร.....	111
2.5.2 พ่อค้าและซามูไร.....	114
2.5.3 ชีวิตความเป็นอยู่ของสามัญชน.....	119
2.6 สถานภาพสตรีในสังคมญี่ปุ่น.....	122
2.7 หญิงงามเมืองใน <i>โยะมิวะระ</i>	124
2.8 ปรัชญาในการดำรงชีวิตแบบญี่ปุ่น.....	125
2.9 การให้ภาพชาวต่างชาติที่เข้ามาอยู่ในญี่ปุ่น.....	127
3. ความสัมพันธ์ระหว่างนวนิยายกับประวัติศาสตร์ใน <i>ไซกุน</i> และ <i>กะอิจิน</i>	130
3.1 ภูมิหลังของนักประพันธ์ที่มีอิทธิพลต่อการเขียนนวนิยาย.....	130
3.2 การนำเสนอประวัติศาสตร์ญี่ปุ่นในนวนิยาย.....	136
3.2.1 การเปลี่ยนแปลงเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์.....	137
3.2.2 การสอดแทรกเกร็ดความรู้ทางประวัติศาสตร์.....	141
3.2.3 การสร้างเหตุการณ์ที่ไม่เกิดขึ้นจริงในประวัติศาสตร์.....	146


สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.3 การนำเสนอตัวละครในนวนิยาย.....	149
3.3.1 การดัดแปลงตัวละครที่มาจากบุคคลในประวัติศาสตร์.....	149
3.3.2 การสร้างตัวละครสมมติ.....	163
3.4 การนำเสนอฉากในนวนิยาย.....	165
3.5 ภาพสังคมและภาพการดำรงชีวิตแบบญี่ปุ่นที่ปรากฏในนวนิยาย.....	172
3.5.1 ภาพสังคมที่ศึกษาจากประวัติศาสตร์.....	172
3.5.2 ภาพสังคมที่มาจากประสบการณ์และการศึกษาของผู้ประพันธ์.....	178
3.6 การนำประวัติศาสตร์มาสร้างเป็นนวนิยายเพื่อความบันเทิง.....	181
3.6.1 ลักษณะความเป็นนวนิยายใน โชนุน และ คะอิจิน.....	182
3.6.2 การแสดงทัศนคติที่มีต่อญี่ปุ่นของผู้ประพันธ์.....	190
บทสรุป.....	194
รายการอ้างอิง.....	197
บรรณานุกรม.....	200
ประวัติผู้เขียน.....	201

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 เปรียบเทียบตัวละครสำคัญใน <i>โฆกุน</i> กับบุคคลในประวัติศาสตร์.....	150
ตารางที่ 3.2 เปรียบเทียบตัวละครสำคัญใน <i>กะอิจิน</i> กับบุคคลในประวัติศาสตร์.....	157



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

	หน้า
รูปที่ 3.1 ภาพวาดของอิเอะยะซุ โชกุนคนแรกของตระกูลโทะกุงะวะ.....	152
รูปที่ 3.2 ภาพถ่ายของโทะกุงะวะ โยะมิโนะบุ ผู้พิทักษ์โชกุนคนที่ 14 ซึ่งภายหลังได้เป็น โชกุนคนที่ 15.....	161
รูปที่ 3.3 ภาพถ่ายของเออร์เนสต์ ซาเตว์ ซึ่งมีบทบาทเดียวกับตัวละครไทเรอร์ใน <i>กะอิจิน</i>	161
รูปที่ 3.4 ภาพพิมพ์ชื่อ นิฮอนบะชิ (Nihonbashi) แสดงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวญี่ปุ่นในสมัย โทะกุงะวะในชุด <i>Fifty-Three Stations on the Tokaidō Road</i> ของอิโระชิเกะ.....	171
รูปที่ 3.5 ภาพพิมพ์ชื่อ คะเกะงะวะ (Kakegawa) แสดงภาพทิวทัศน์ของชนบทญี่ปุ่นในสมัย โทะกุงะวะในชุด <i>Fifty-Three Stations on the Tokaidō Road</i>	171

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย